

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς

Διδότου 26, 106 80 Αθήνα
ΤΗΛ.: 210 3618118 - 3605579, FAX: 210 3605436
Δ/ΝΣΗ E-mail: geoteeath@otenet.gr

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Γεωργία Κόττα

ΘΕΜΑ: Απόψεις επί του Σχεδίου Νόμου για την προστασία της βιοποικιλότητας

Αθήνα, 22 Ιουλίου 2010

Αρ. Πρωτ.: 515

ΠΡΟΣ

1. Την Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
κ. Τίνα Μπιρμπίλη
Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
κ. Γιάννη Μανιάτη
Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
2. Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
κ. Θάνο Μωραΐτη
Αμαλιάδος 17, 115 23 Αθήνα
3. ΚΥ ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
Βενιζέλου 64, 546 31 Θεσ/νίκη

Σας υποβάλλουμε συνημμένα τις απόψεις - προτάσεις του Παραρτήματος Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. επί του Σχεδίου Νόμου για την προστασία της βιοποικιλότητας που βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση, όπως αυτές διαμορφώθηκαν από ειδική Επιτροπή που συστήθηκε από το Παράρτημά μας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία και συνεργασία.

Για τη Δ.Ε.
Ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Ν. Αντωνίου

**ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟΥ
ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ.**

Το Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), εξέτασε το νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) για την προστασία της βιοποικιλότητας, το οποίο τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση.

Η σημασία του νομοσχεδίου αυτού, το οποίο τροποποιεί σημαντικά τη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος (Δασική νομοθεσία, νόμος πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος κ.ά.) απαιτεί ευρύ επιστημονικό διάλογο, ο οποίος δεν μπορεί να περιοριστεί στα στενά χρονικά πλαίσια της διαβούλευσης, τα οποία καθόρισε το ΥΠΕΚΑ.

Ο διάλογος αυτός δεν απαιτείται μόνο για λόγους αρχής ή μόνο λόγω της σημασίας του. Απαιτείται κυρίως επειδή οι επιστημονικές και νομοτεχνικές ατέλειες του νομοσχεδίου είναι πολλές και αφορούν ζητήματα που άπτονται πολλών επιστημονικών κλάδων.

Για τους παραπάνω λόγους το Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. αρχίζει επιστημονικό διάλογο για το νομοσχέδιο αυτό, ο οποίος θα ολοκληρωθεί τον προσεχή Σεπτέμβριο με τη διεξαγωγή ειδικής ημερίδας. Παράλληλα προσκαλεί Επιμελητήρια, Εταιρείες, Ενώσεις, Συλλόγους και γενικά Επιστημονικούς φορείς να συνεργαστούν για την από κοινού διαμόρφωση θέσεων για τη βιολογική ποικιλομορφία και την προστασία του περιβάλλοντος γενικότερα.

Το Παράρτημα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. καλεί επίσης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθώς και την κυβέρνηση να μην προωθήσουν το προβληματικό νομοσχέδιο για τη βιοποικιλότητα πριν την ολοκλήρωση του επιστημονικού διαλόγου.

ΣΧΟΛΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Η προστασία της βιολογικής ποικιλομορφίας (βιολογικής ποικιλότητας ή βιοποικιλότητας) συνίσταται στην προστασία των έμβιων, τα οποία σε κάθε συγκεκριμένη περιοχή διαμορφώνουν το βιολογικό δυναμικό της (σύνολο ατόμων κάθε είδους ή μέγεθος βιομάζας). Η προστασία αυτή για να διασφαλιστεί απαιτεί μέτρα και ρυθμίσεις που αφορούν τόσο στα έμβια όσο και στους μη βιοτικούς συντελεστές του περιβάλλοντος. Απαιτεί δηλαδή μια συνολική προστασία του περιβάλλοντος.

Η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλομορφία των Ηνωμένων Εθνών, που υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζιανέιρο στις 5 Ιουνίου, 1992 έχει τρεις κυρίως στόχους:

1. τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας,
2. την αειφόρο χρήση των συστατικών της και
3. δίκαιο και ίσο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προέρχονται από γενετικούς πόρους.

Σκοπός της Σύμβασης είναι η ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για τη διατήρηση και αειφόρο χρήση της βιολογικής ποικιλότητας, ενώ σημαντικός παράγοντας για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας είναι η *in situ* διατήρηση των οικοσυστημάτων, καθώς επίσης και η διατήρηση και υποβοήθηση της διαδικασίας επανάκαμψης των φυτικών και ζωικών ειδών της περιοχής μέσα στο φυσικό τους περιβάλλον.

Οι γενικές απαιτήσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, οι οποίες θεσπίστηκαν με τις διατάξεις του Ν. 1650/1986, τον οποίο εισηγήθηκε στη Βουλή ο Ε. Κουλουμπής το 1986 και ισχύει μέχρι σήμερα, χαρακτηρίζονται από τη θέσπιση κάποιων όρων και ορισμών, οι οποίοι είναι επιστημονικά ατελείς και νομοτεχνικά ασαφείς.

Τα προβλήματα που προαναφέρθηκαν επέτρεψαν την με πολιτικά κριτήρια επιβολή (αλλά και την εξαίρεση από την επιβολή) καθεστώτος προστασίας του περιβάλλοντος, δημιουργούν καθεστώς αμφίβολης νομιμότητας για οποιοδήποτε έργο ή δραστηριότητα, επέτρεψαν ελλείψεις και παραλήψεις στη λήψη των κατάλληλων

μέτρων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς και την κατασπατάληση πόρων.

Οι λόγοι αυτοί έδρασαν επίσης αρνητικά στη λειτουργία και τον συντονισμό των δημοσίων υπηρεσιών, γεγονός που εφιστά έμμεση κατάργηση του νομικού πλαισίου περί μελετών και τη συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων ως μελετητικά γραφεία στη διαδικασία παραγωγής μελετών, ερευνών και δη με απευθείας ανάθεση κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας.

Η εμπειρία από την μακρόχρονη πλέον εφαρμογή του Ν. 1650/1986 δεν φαίνεται ότι λήφθηκε υπόψη στη σύνταξη του νομοσχεδίου για τη βιολογική ποικιλότητα.

Στις διατάξεις του νομοσχεδίου διακρίνεται η προσπάθεια διασφάλισης σε ορισμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις της δυνατότητας να συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται από την εκπόνηση προγραμμάτων και ερευνών, που θα τίθενται καθ' υπέρβαση της νομοθεσίας περί μελετών και ερευνών του δημοσίου.

Επιπλέον των όσων προαναφέρθηκαν βασικά ζητήματα, όπως αυτά της ιεραρχικής δομής και συντονισμού των υπηρεσιών περιβάλλοντος, της εκπόνησης μελετών και παροχής γνωμοδοτήσεων - χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή - από τα κρατικά ερευνητικά ιδρύματα, ο συντονισμός του ερευνητικού τους έργου, ο προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων των φορέων διαχείρισης και των σχέσεών τους με την τοπική αυτοδιοίκηση δεν αντιμετωπίζονται.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω το εν λόγω νομοσχέδιο σκόπιμο είναι να αποσυρθεί και να αναδιατυπωθεί.

Η αναδιατύπωση αυτή για να είναι αποτελεσματική προϋποθέτει ενσωμάτωση όλων των διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος σε ενιαίο κωδικοποιημένο νόμο.

Στο νομοσχέδιο δεν αναφέρεται συνεργασία με το ΥΠ.Α.Α.Τ., στο οποίο υπάρχει αρμόδια διεύθυνση περιβάλλοντος που χειρίζεται μια σειρά θεμάτων που αφορούν το γεωργικό, κτηνοτροφικό και αλιευτικό χώρο και το περιβάλλον τους. Επίσης, και άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου αυτού είναι υπεύθυνες για την καταγραφή και διαχείριση φυτικών και ζωικών πληθυσμών. Ενδεικτικά αναφέρεται η εκτίμηση των

ιχθυοπληθυσμών των Ελληνικών θαλασσών από τη Δ.νση Αλιείας με προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Και ήδη υλοποιούνται από ερευνητικά ιδρύματα.

Τέλος επιφυλασσόμεθα να σας καταθέσουμε συγκεκριμένες προτάσεις για το νομοσχέδιο αυτό μετά την ολοκλήρωση του διαλόγου με επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς και τις υπηρεσίες των Υπουργείων που εμπλέκονται σε θέματα που αφορούν στη βιοποικιλότητα. Ορισμένες παρατηρήσεις για τα άρθρα του νομοσχεδίου παραθέτονται στη συνέχεια.

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

Άρθρο 1

Το κείμενο του νομοσχεδίου αναφέρει ότι: «Σκοπός των ρυθμίσεων είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας (συμπεριλαμβανομένων και των γενετικών πόρων) και η αειφορική χρήση των συστατικών της, ως πολύτιμου και αναντικατάστατου εθνικού κεφαλαίου» (βλ. και σχόλιο παραπάνω) Σχόλιο στην παρ. 2.

Η προστασία της βιοποικιλότητας, όπως αναφέρεται στο νομοσχέδιο, προϋποθέτει επίσης διαδικασίες σχεδιασμού και παρακολούθησης, ενώ δεν είναι πάντα σκόπιμη η «ευρεία» διαβούλευση όσο η ουσιαστική διαβούλευση, δηλ. η επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους στην επίτευξη των στόχων, κοινωνικούς εταίρους. Οι όροι «αειφόρος διαχείριση» και «βιοποικιλότητα» προσδιορίζονται ήδη στο ισχύον νομικό πλαίσιο ενώ δεν κατέστη δυνατόν να εξευρεθεί νομική ή δόκιμη επιστημονικά ερμηνεία του όρου «εθνικό οικολογικό κεφάλαιο».

Ο όρος αειφορία σε απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, (Σ.τ.Ε. Ολ.2759/1994) διατυπώνεται ως εξής: «Σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ελληνικού Συντάγματος, επιτρέπεται όχι οιαδήποτε μορφή αναπτύξεως, αλλά μόνο η βιώσιμη, δηλαδή εκείνη που δεν επιφέρει βλάβη στο περιβάλλον και άρα δεν είναι πρόσκαιρη αλλά διατηρήσιμη».

Το 2006 η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) στο κείμενο: *Γνώμη της Ο.Κ.Ε. για τη «Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αειφόρο ανάπτυξη»*, ο όρος αειφορία ορίζεται ως «*Η ανάπτυξη, η οποία αποσκοπεί στην ισόρροπη*

εξυπηρέτηση όλων εκείνων των παραμέτρων που καθορίζουν την οικονομική και κοινωνική ευημερία σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον. Αυτές οι παράμετροι είναι:

- α. Η οικονομική, με έμφαση στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και ανταγωνιστικότητας και την ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων.
- β. Η κοινωνική, με έμφαση στην καταπολέμηση της ανεργίας και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.
- γ. Η περιβαλλοντική, με έμφαση στην προστασία των φυσικών αποθεμάτων της χώρας και στη μείωση των πιέσεων από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες».

Ο Νόμος 2204/1994 (ΦΕΚ Α' 59,) «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» προσδιορίζει «Ως "βιολογική ποικιλότητα" νοείται η ποικιλία των ζώντων οργανισμών πάσης προελεύσεως περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, χερσαίων, θαλασσίων και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Επίσης, περιλαμβάνεται εδώ η ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ ειδών και οικοσυστημάτων».

Επιπλέον των παραπάνω ο Νόμος Πλαίσιο (Ν. 1650/1986) για την προστασία του περιβάλλοντος ορίζει ότι: «Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η θέσπιση θεμελιωδών κανόνων και η καθιέρωση κριτηρίων και μηχανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος, έτσι ώστε ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, να ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και να ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η προστασία του περιβάλλοντος, θεμελιώδες και αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής και αναπτυξιακής διαδικασίας και πολιτικής, υλοποιείται κύρια μέσα από το δημοκρατικό προγραμματισμό».

Από το νομικό πλαίσιο που προαναφέρθηκε προκύπτει ότι οι κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να ταυτόχρονα να διασφαλίζουν ότι ο άνθρωπος, ως άτομο και ως μέλος του κοινωνικού συνόλου, θα ζει σε ένα υψηλής ποιότητας περιβάλλον, μέσα στο οποίο να προστατεύεται η υγεία του και θα ευνοείται η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

Μετά από όσα προαναφέρθηκαν και προκειμένου να μην υπάρχουν αντικρουόμενοι μεταξύ τους ορισμοί το προοίμιο του νομοσχεδίου πρέπει να αναφέρει ότι σκοπός των ρυθμίσεών του είναι να διασφαλιστούν κανόνες, οι οποίοι θα διασφαλίζουν ότι η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη δεν θα προκαλεί δυσμενείς μεταβολές στη βιοποικιλότητα, οι οποίες υπερβαίνουν τις συνήθεις εποχικές και οι οποίες δεν μπορούν να αποκατασταθούν από τους φυσικούς κύκλους σε εύλογο χρονικό διάστημα ή με τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Επίσης ότι οι κανόνες αυτοί πρέπει να αποσκοπούν στην αποτελεσματική προστασία της βιολογικής ποικιλότητας και των φυσικών αποθεμάτων της χώρας καθώς και στη μείωση των πιέσεων από τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την εφαρμογή των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης.

Άρθρο 2.

Ορισμένοι ορισμοί, οι οποίοι αναφέρονται στο νομοσχέδιο, δεν είναι ακριβείς και αντιφάσκουν με άλλους θεσμοθετημένους. Επίσης δεν περιλαμβάνεται σε αυτό η επαναδιατύπωση όρων και ορισμών, οι οποίοι είναι αμφίσημοι, τροποποιούνται ή δεν υπάρχουν, όπως του δάσους, των δασικών εκτάσεων, της κατάστασης διατήρησης των τύπων φυσικών οικότοπων, της παρακολούθησης κ.ά. Ειδικότερα για ορισμένους ορισμούς επισημαίνεται:

Ο όρος **βιολογική ποικιλότητα** (και τα συνώνυμά του βιοποικιλότητα, βιολογικό δυναμικό και βιολογική ποικιλομορφία) πρέπει να προσδιοριστεί ότι περιγράφει την ποικιλία των ειδών φυτών και ζώων στις βιοκοινότητες της χέρσου, των υδάτων και της θάλασσας αλλά και σε κάθε άλλο περιβάλλον, στο οποίο η ζωή διατηρείται από τους φυσικούς κύκλους (χερσαίο, υδάτινο, κ.λπ.). Επίσης ότι περιγράφει την ποικιλότητά ανάμεσα στα άτομα που ίδιου είδους (ενδοειδική ποικιλομορφία), την ποικιλότητα μεταξύ των ειδών (διαειδική ποικιλομορφία) και στην ποικιλότητα της οργάνωσης των ειδών σε όλες τις βιοκοινότητες συμπεριλαμβανομένων και των δασοβιοκοινοτήτων.

Ο όρος **ικανοποιητική κατάσταση διατήρηση ενός είδους** πρέπει να προσδιοριστεί ότι αφορά στα αποτελέσματα της μαθηματικής ή στατιστικής επεξεργασίας των δεδομένων που αφορούν σε προσδιορισμούς πληθυσμιακών μεταβλητών για το υπό εξέταση είδος σε συγκεκριμένους τύπους φυσικών οικότοπων. Τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να τεκμηριώνουν, με τις μεθόδους και τα κριτήρια της οικολογικής

επιστήμης, ότι το είδος θα συνεχίσει να αποτελεί στο ορατό μέλλον ζωτικό στοιχείο των εν λόγω τύπων φυσικών οικότοπων. Από την επεξεργασία άλλων δεδομένων πρέπει να τεκμηριώνεται επίσης ότι η έκταση των τύπων φυσικών οικότοπων, στους οποίους βασίζονται οι εκτιμήσεις που προαναφέρθηκαν, δεν μειώνεται ούτε εντοπίζονται κίνδυνοι μείωσής της ή αλλοίωσης της γεωγραφικής κατανομής της στο ορατό μέλλον. Επιπλέον αυτών πρέπει να τεκμηριώνεται η συνοχή μεταξύ των εν λόγω τύπων φυσικών οικότοπων καθώς και ότι το εμβαδόν τους διασφαλίζει στο συγκεκριμένο είδος το απαραίτητο μέγεθος βιοτόπων, το οποίο είναι απαραίτητο για τη μακροπρόθεσμη διατήρησή του. Πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής θα προσδιορίζονται οι ελεγχόμενες πληθυσμιακές μεταβλητές, η συχνότητα και η μεθοδολογία ελέγχου τους, καθώς και τα συγκριτικά μεγέθη, τα οποία είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης κάθε είδους, όπως δείκτες ποικιλότητας και μέθοδοι προσδιορισμού τους, τα γενετικά και οικολογικά δεδομένα που είναι απαραίτητα για τον χαρακτηρισμό των πληθυσμιακών μεγεθών και για τον προσδιορισμό της σημασίας τους (π.χ. φέρουσα ικανότητα, βιώσιμος ή γενετικά αποτελεσματικός πληθυσμός κ.λπ.).

Ο όρος **Οικότοπος ενός είδους** πρέπει να αναφέρεται ότι περιγράφει τον χώρο ή την έκταση των βιοκοινοτήτων, στις οποίες τα άτομα του συγκεκριμένου είδους εκτελούν από κοινού μία ή περισσότερες από τις λειτουργίες τους (αναπαραγωγή, διατροφή, ανταγωνισμός κ.λπ.). Ο όρος αυτός περιγράφει αδιάκριτα το «ενδιαίτημα» και τον «βιότοπο».

Ο όρος **«φέρουσα ικανότητα μιας περιοχής»**, ο οποίος εμπεριέχεται στον ορισμό του «οικοτουρισμού», χρησιμοποιείται λανθασμένα. Ο όρος αυτός περιγράφει τον μέγιστο αριθμό ατόμων ενός είδους που μπορούν να διατηρηθούν σε μια περιοχή από τους διαθέσιμους πόρους. Στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για τον όρο **«ελαστικότητα του περιβάλλοντος»**. Ο όρος αυτός περιγράφει το εύρος των τιμών των μεταβλητών που περιγράφουν τους βιοτικούς και μη βιοτικούς συντελεστές του περιβάλλοντος, η μη υπέρβαση των οποίων, επιτρέπει στις βιοκοινότητες να αποκαθιστούν τις διαταραχές σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Ο όρος **προστατευόμενη περιοχή** πρέπει να περιγράφει τις εκτάσεις στη στεριά ή στη θάλασσα ή τις καλυπτόμενες μόνιμα ή περιοδικά από νερά καθώς και τους

συνδυασμούς τους, στις οποίες έχει θεσμοθετηθεί το προβλεπόμενο από τη νομοθεσία μας καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος και τα όρια αποτερματισμού των οποίων έχουν προσδιοριστεί επακριβώς. Στις περιοχές αυτές περιλαμβάνονται και οι προστατευόμενες από τη δασική νομοθεσία.

Στους ορισμούς δεν περιλαμβάνεται ο όρος **φυσικό περιβάλλον** (ή φύση). Ο όρος αυτός πρέπει να περιγράφει τις διακριτές ψηφίδες του μωσαϊκού του χώρου, οι οποίες καλύπτονται μόνιμα ή περιοδικά από αυτοφυή φυτά (δάση και τις δασικές εκτάσεις) ή από νερό (ποτάμια, λίμνες, έλη, λιμνοθάλασσες, θάλασσα, ακτές και όχθες), καθώς και τις ψηφίδες που αντιστοιχούν στις άγονες εκτάσεις και τους απογυμνωμένους βράχους.

Άρθρο 3 – Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών

Επειδή τα χαρακτηριστικά, οι διαδικασίες θέσπισης και η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών προσδιορίζονται στις διατάξεις της περιβαλλοντικής και της δασικής νομοθεσίας, η λειτουργικότητα του νόμου για την προστασία της βιολογικής ποικιλότητας προϋποθέτει την κωδικοποίηση των σχετικών διατάξεων, τη θέσπιση ενιαίων κανόνων διαχείρισης και προστασίας καθώς και μια ενιαία υπηρεσία αρμόδια για την εφαρμογή τους.

Προϋπόθεση για να αποδοθεί σε μια έκταση οποιοδήποτε από το προβλεπόμενο από τη νομοθεσία μας καθεστώς προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να αναφερθεί ότι αποτελεί η έγκριση ειδικής μελέτης. Πρόκειται για τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) με δεδομένο περιεχόμενο, τιμολόγιο, διαδικασίες κ.λπ. Βεβαίως το περιεχόμενο των μελετών αυτών και οι διαδικασίες έγκρισής τους μπορούν να επανακαθοριστούν με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αλλά και του ΥΠΑΑΤ για δραστηριότητες που αφορούν στην κτηνοτροφία, γεωργία και αλιεία.

Στις μελέτες αυτές πρέπει να παραθέτονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες από τις οποίες με λογικές επαγωγές και με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης τεκμηριώνονται: Τα ακριβή όρια αποτερματισμού της προστατευόμενης περιοχής, η οικολογική της αξία, η σημασία και τα οφέλη από τη διατήρησή της, η πολιτιστική της αξία, οι απαιτούμενοι για την προστασία του περιβάλλοντος – εκτός από τους γενικά ισχύοντες - ειδικοί όροι και περιορισμοί, τα μέτρα, τα έργα και οι ρυθμίσεις

που πρέπει να εφαρμοστούν για την αποκατάσταση των θιγόμενων κατοίκων και αγροτών, τη διασφάλιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής, ιδίως σε τοπικό επίπεδο (αρχή της αειφορίας). Επίσης το είδος των απαιτούμενων μηχανισμών ελέγχου της κατάστασης του περιβάλλοντος (έμβιων και μη βιοτικών συντελεστών) καθώς και οι οικονομικοί πόροι που θα διατεθούν για την προστασία και τη διαχείρισή της.

Πριν από την έγκριση των ειδικών μελετών πρέπει να έχει προηγηθεί η πιο ευρεία δυνατή δημοσιοποίηση των δεδομένων και των συμπερασμάτων τους και η έκφραση της γνώμης των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους στα θεσμοθετημένα όργανα λαϊκής συμμετοχής.

Επίσης πρέπει να αναφέρεται ότι η ανάθεση των ειδικών μελετών για τον χαρακτηρισμό προστατευόμενων περιοχών – όταν δεν εκπονούνται από Κρατικές Υπηρεσίες – θα γίνεται με τις διατάξεις του νόμου περί μελετών και παροχής υπηρεσιών στο Δημόσιο.

Η λειτουργία, ο έλεγχος και ο κεντρικός συντονισμός του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών πρέπει να αναφέρεται ότι αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Για το σκοπό αυτό πρέπει να περιγραφούν αναλυτικά οι αρμοδιότητες των αρμόδιων και συναρμόδιων υπηρεσιών (δασικών, υδάτων, περιβάλλοντος κ.λπ.) και οι διαδικασίες συντονισμού τους.

Η κατάργηση του καθεστώτος «περιοχή οικοανάπτυξης» απαιτεί να προσδιοριστεί σε ποια από τις νέες κατηγορίες κατατάσσονται οι ήδη χαρακτηρισμένες.

Για τον καθορισμό των εθνικών στόχων διατήρησης των τύπων φυσικών οικότοπων που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και των ειδών κοινοτικής σημασίας κατά την ίδια Οδηγία, αναφέρεται ότι η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσδιορίζει τη σημασία τους και τις προτεραιότητες για την προστασία τους. Οποιαδήποτε άλλη αξιολόγηση δεν μπορεί να έχει ευρεία εφαρμογή.

Άρθρο 4

Η εποπτεία της λειτουργίας και συντονισμός των επιμέρους Προστατευόμενων Περιοχών πρέπει να ασκείται από ιεραρχικά από τη δομή των υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, οι υπηρεσίες του οποίου πρέπει να συνεπικουρούνται στο έργο τους από τις άλλες κρατικές υπηρεσίες καθώς ιδίως από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (Ελληνική Αστυνομία, Πυροσβεστικό και Λιμενικό Σώμα).

Στις περιπτώσεις στις οποίες η διαχείριση των προστατευόμενων αντικειμένων ανατίθεται σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 η πράξη ανάθεσης πρέπει να κανονίζει επακριβώς τον επιμερισμό των αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε αυτά τα νομικά πρόσωπα και στις άλλες υπηρεσίες, τα σχετικά με την πρόσληψη του απαραίτητου μόνιμου προσωπικού, καθώς και να διασφαλίζει τη χρηματοδότηση της λειτουργίας τους.

Άρθρο 5

Προϋπόθεση για την επιβολή επιπρόσθετων - εκτός από τους γενικά ισχύοντες - περιορισμών σε ιδιωτικές εκτάσεις είναι η σύνταξη κτηματολογικού διαγράμματος, ο υπολογισμός των προβλεπόμενων αποζημιώσεων και η καταβολή τους, αν αυτή απαιτηθεί από τους ενδιαφερόμενους.

Προϋπόθεση για την επιβολή περιορισμών για την προστασία υποθαλάσσιων λιβαδιών του μακρόφυτου Ποσειδωνία (*Posidonia oceanica*) είναι ο εντοπισμός τους στα χωρικά μας ύδατα και ο προσδιορισμός αυτών για τα οποία απαιτείται ειδική προστασία. Η προστασία αυτή πρέπει να περιλαμβάνει κανόνες για την αλιεία και τη αγκυροβόληση σκαφών καθώς και την απαγόρευση πρόκλησης επιπτώσεων από την εκβολή γλυκών υδάτων, ή επεξεργασμένων δημοτικών λυμάτων ή υγρών βιομηχανικών αποβλήτων.

Άρθρο 6

Η καταβολή ειδικής εισφοράς στο «Πράσινο Ταμείο» πρέπει να αναφέρεται ότι αφορά στον Κύριο του Έργου και ότι καταβάλλεται πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άδειας κατασκευής, εκτός αν εξαιρείται μέσω ειδικών διατάξεων.

Οι παράκτιοι υγρότοποι, για τους οποίους προβλέπεται καθεστώς προστασίας πρέπει να διακριθούν από λιμνοθάλασσες, οι οποίες κατά τον Αλιευτικό Κώδικα, αποτελούν ιχθυοτροφεία.

Άρθρο 7

Προϋπόθεση για την έγκριση Σχεδίων Δράσης για την προστασία σημαντικών ειδών φυτών και ζώων είναι η ύπαρξη ειδικών μελετών. Οι μελέτες αυτές – όταν δεν εκπονούνται από τις υπηρεσίες του Κράτους – πρέπει να εκπονούνται με τις διαδικασίες περί μελετών και παροχής υπηρεσιών στο Δημόσιο. Επίσης, προϋπόθεση για την έγκρισή τους πρέπει να είναι η ευρεία δημοσιοποίηση των πληροφοριών και των συμπερασμάτων τους, η έκφραση της γνώμης των πολιτών και των φορέων εκπροσώπησής τους στα θεσμοθετημένα όργανα λαϊκής συμμετοχής και η εξασφάλιση όλων των προϋποθέσεων και των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την υλοποίησή τους.

Άρθρο 8

Για την προστασία των ενδημικών ειδών πρέπει να προσδιοριστούν επακριβώς οι οργανισμοί για τους οποίους προβλέπεται προστασία και το χωρικό επίπεδο του ενδημισμού τους.

Για την απόκτηση επαρκούς γνώσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής πρέπει να αναφερθεί ότι θα χρησιμοποιεί κατά προτεραιότητα τις υπηρεσίες του Κράτους, συμπεριλαμβανομένων των Α.Ε.Ι. και των ερευνητικών ιδρυμάτων και ειδικότερα του Ινστιτούτου Δασικών Ερευνών και Μεσογειακών Οικοσυστημάτων, του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Ανάπτυξης, του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών, του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών, του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας, του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ), καθώς και της Επιτροπής «Φύση».

Άρθρο 9

Οι έρευνες επικινδυνότητας για τα ξενικά – εισβλητικά είδη – και τα Σχέδια Διαχείρισης για τα είδη αυτά, όταν δεν συντάσσονται από κρατικές υπηρεσίες ή από κρατικά ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα, εκπονούνται με τις διατάξεις περί μελετών και παροχής υπηρεσιών στο Δημόσιο.

Άρθρο 10

Οι αρχές και χρηστής διοίκησης και οι απαιτήσεις διαφάνειας στη διαχείριση του δημόσιου χρήματος απαιτούν οι συμβάσεις που αφορούν στην επιστημονική έρευνα να γίνονται σε εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και να ανακοινώνονται τα αποτελέσματά τους. Για την εκπόνηση ερευνών και την παροχή υπηρεσιών από μη κρατικές υπηρεσίες ή ιδρύματα απαραίτητος όρος πρέπει να είναι η τήρηση των διατάξεων για την ανάθεση μελετών και παροχή υπηρεσιών στο Δημόσιο και εναλλακτικά των διατάξεων για την ανάθεση επιστημονικών ερευνών.

Άρθρο 12

Στην Εθνική Επιτροπή Φύση είναι απαραίτητο να συμμετέχουν και εκπρόσωποι των υπαλλήλων των υπηρεσιών περιβάλλοντος, των κρατικών ερευνητικών ιδρυμάτων και των μελετητών που εκπονούν περιβαλλοντικές μελέτες. Επίσης, οι συνεδριάσεις της επιτροπής αυτής να είναι δημόσιες και τα πρακτικά τους να δημοσιεύονται στο διαδίκτυο με ευθύνη του Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης.

Άρθρο 14

Προϋπόθεση για την αλλαγή από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μέτρων που αφορούν στην προστασία της βιοποικιλότητας είναι η ύπαρξη και αρμοδίως εγκεκριμένης ειδικής μελέτης. Πριν από την έγκριση της μελέτης αυτής απαιτείται η ευρεία δημοσιοποίηση των δεδομένων και των συμπερασμάτων της, καθώς και η θετική γνωμοδότηση της Εθνικής Επιτροπής Φύση.

Όλες οι αποφάσεις που αναγράφονται στα άρθρα 3,4,5,6,7,8,9,10,11, 12, 13 και 14 και αφορούν τον αγροτικό χώρο και το περιβάλλον του (βοσκότοποι, λίμνες, ακτογραμμές κλπ) πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη του ΥΠ.Α.Α.Τ. ότι δεν επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη, την αξιοποίηση των περιοχών και δεν

δημιουργούν προβλήματα στην ανταγωνιστικότητα των προϊόντων ζωικής και φυτικής παραγωγής της περιοχής και της χώρας γενικότερα.